

Forfatter: Jacobsen, J. P.

Titel: Samlede Værker I Udg. paa Grundlag af Digterens efterladte Papirer af Morten Borup

Citation: Jacobsen, J. P.: "Samlede Værker I Udg. paa Grundlag af Digterens efterladte Papirer af Morten Borup", i Jacobsen, J. P.: *Samlede Værker I Udg. paa Grundlag af Digterens efterladte Papirer af Morten Borup*, udg. af Morten Borup ; Georg Christensen , 1924-29, s. 36. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-jacob01val-shoot-idm139811113314112.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Værker I Udg. paa Grundlag af Digterens efterladte Papirer af Morten Borup

Vinteren kom. Det blev haarde Tider for Skovens Dyr og Markens Fugle; det blev fattig Jul inden lerklinte Vægge og Skudernes Spanter. Vesterstranden stod tæt med Vrag; der var isede Skrog, splintrede Master, braadne Baade og døde Skibe. Rigdom laa der og rullede i Havstokken, sledes og knustes til gavnløse Billinger, sank, drev af eller skjultes i Sandet; thi det stod paa med Storm og slemt Hav og dræbende Kulde, saa der ikke var Tag at faa for Menneskehænder. Himmel og Jord stod i Et af den fygende Frostsne; den vældede ind over Armod og Pjalter, gennem utætte Lemme og sprukne Luger, pinte sig ind under Tagskjæg og Døre til Velstand og bræmmede Kapper. Tiggere og vildfarent Folk frøs ihjel i Ly af Grøfter og Diger, Fattigmand døde af Kulde paa sit Straaleje og Rigmandens Kvæg gik det lidet bedre.

Saa lagde Stormen sig og det Hev stille, skingrende Frost. Det blev dyre Tider for Riger og Lande, der faldt Vinterbøde for Sommerdaarskab - den svenske Hær gik over de danske Vande.

Saa kom Freden. Saa kom Vaaren med lyst 37 Løv og lyst Vejr, men de sjællandske Knøse red ingen Maj i By det Aar; der var fuldt af Svenskens Soldater allevegne; der var Fred, men der var Krigens Byrder alligevel, og Freden saae ikke ud til at leve længe.

Den gjorde det ikke heller.

Da Majløvet var blevet mørkt og stivt under Midsommersolens Brand gik Svensken mod Kjøbenhavns Volde.

Den anden Søndag i Avgust udbredte der sig under Eftermiddagstjenesten pludselig det Rygte, at Svensken var landet i Korsør.

Der blev straks fuldt i alle Gader. Folk gik roligt og astadigt omkring, men de talte meget; de talte Allesammen, og Lyden af deres Stemmer og deres Fodtrin samledes til en stærk, blandet, summende Lyd, der aldrig blev stærkere, aldrig svagere, heller ikke holdt op, men blev ved - blev ved med en underlig tung Ensformighed.

Rygtet kom ind i Kirkerne midt under Prædikenen. I hurtig, stakaandet Hvisken sprang det fra nederste Stolestade til En, der sad i det andet, til Tre i tredje, forbi en enlig Olding i fjerde, til dem i femte og videre, helt op. Folk midt i vendte sig om mod dem bagved og nikkede betydningsfuldt; øverst oppe var der enkelte, der rejste sig og saae spejdende mod Udgangen. - Lidt efter var der ikke et Ansigt, der saae paa Præsten; Alle sade med bøjet Hoved som for at samle Tankerne om Prædikenens Ord, men de hviskede 38 til hinanden, holdt en Gang imellem op, lyttede et Øjeblik spændt paa Præsten, som for at skønne hvor langt der var til Enden, - saa hviskede de videre. Den dumpe Lyd fra Menneskemassen derude paa Gaden var tydelig at høre, blev utaalelig at høre; Kirkefolkene fik hemmelig travlt med at stikke Psalmebogen i Lommen.

"Amen!"

Alle Ansigter saae op paa Præsten.

Under den almindelige Del af Bønnen tænkte Alle paa om Præsten vidste Noget. Saa bades der for Kongehuset, for Rigens Raad og den menige Adel, for Alle som havde nogen høj Bestilling eller Embede at forestaa og da var der mange, der havde Taarer i Øjnene; men da den næste Part af Bønnen kom, begyndte Nogle at hulke, og sagte, men dog hørligt lød det fra hundrede Læber: "Gud mildeligen afvende endnu fra disse Lande og Riger, Krig og Blodstyrting, Pestilentse og Braddød, Hunger og Dyrtid, Storm og Uvejr, Vandflod og Ildsvaade at vi og for saadan faderlig Naade maa love og prise hans hellige Navn."

Før Psalmen var tilende var Kirken tom, kun Orglets Toner sang derinde.

Den næste Dag havde de Folkemasser, der igjen vare paa Benene, faaet et bestemt Maal at gaa efter; thi den svenske Flaade havde om Natten kastet Anker udfor Dragør. Der var dog mindre Uro over Folk den Dag, sagtens fordi det var almindelig bekjendt at to 39 af Rigens Raader vare tagne af sted for at underhandle med Fjenden og det hed sig: med saa vid Fuldmagt at det maatte føre til Fred. Men da Raaderne om Tirsdagen vare vendte tilbage med den Besked at Fred ikke var til at faa, skete der et brat og voldsomt Omslag.

Det var ikke længer Flokke af astadige Borgere, der vare blevne rastløse ved store og farlige Tidender. Det var en hel Malstrøm af sælsomme Skikkelser, hvis Lige aldrig var seet inden Byens Volde og som slet ikke saae ud som om de boede i disse rolige, ædruelige Huse med deres mange Tegn paa al mulig jævn og dagligdags Gjerning. Denne Lidenskabelighed i Flasketrøjer og Skjødefrakker! Denne Helvedeslarm fra disse

alvorlige Læber, og slige voldsomme Gestus med disse Arme i disse snævre Frakkeærmer! Ingen vil være ene, Ingen vil være inde, der staa de midt paa Gaden med deres Angst og Fortvivelse, med deres Jamren og deres Taarer.

Se den statelige, gamle Mand med det blottede Hoved og de blodskudte Øjne; han vender sit askegraa Ansigt mod Muren og hamrer paa den med de knyttede Næver. Hør den tykke Skinders Forbandelser over Rigens Raad og denne usalige Krig! Føl hvor Blodet brænder i hine unge Kinder af Had til den Fjende, der vil føre alle de Rædsler med sig, han allerede nu har gennemlidt i sin Fantasi!

Hvor de brøle af Raseri over at de er saa afmægtige som de tror, og Gud i Himlen, hvilke Bønner, hvilke vanvittige Bønner!

40

Vognene holde stille midt paa Gaden, Tjenestefolk sætte" deres Kurve og Spande fra sig i Bislag og Porte og hist og her komme Enkelte hastigt ud af Husene, iførte deres bedste Klæder, røde i Ansigtet af Anstrængelse og de se sig forbavsede omkring, se nedad dem selv, fare omkring blandt Folk og snakke ivrigt for at lede Opmærksomheden bort fra deres pyntede Udseende. Hvad tænke de paa? og hvorfra komme alle disse lurvede, drukne Mandfolk? Det vrimler af dem, de rave og raabe, kjævles og falde, de sidde paa Trappestenene og er syge, de skoggerle, jage efter Fruentimmerne og vil slaes med Mændene.

Det var den første Rædsel - Instinktets Rædsel. Over Middag var den forbi. Man var bleven kaldt til Voldene, havde arbejdet med Helligdagskræfter, havde seet Grøfter dybes og Brystværn højnes under sin Spade; Soldater vare trukne forbi, Haandværkssvende, Studenter og Adelstjenere holdt Vagt med alskens sære Vaaben, Kanoner var kjørt op, Kongen var reden over Volden og man vidste han vilde blive - der var Rimelighed i Tingene, man blev rimelig selv.

Dagen efter blev der hen paa Eftermiddagen sat Ild paa Forstaden udenfor Vesterport. Brandlugten drev ind over Staden og gjorde Folk urolige og da det i Skumringen, mens Uden kastede sit røde Skjær over Fraetaarns vejgraa Mure og spillede i de gyldne 41 Kugler paa Petri Kirkes Spir, hed sig at Fjenden kom ned over Valdbybakke, gik der som et bange Suk gennem den ganske By. Gennem alle Gader, Gænger og Gyder lød det angst og beklemt: "Svenskerne, Svenskerne!" Drengene løb gennem Staden og raabte det ud med skingrende Stemmer, Folk foer til Dørene og stirrede ængsteligt vesterud, Boderne lukkedes, Jernkræmmerne samlede skyndsomt deres Skrammel ind; det var som ventede de skikkelige Folk at Fjendens vældige Hær straks vilde skylle hen over Staden.

Langs Volden og i de tilstødende Gader var der sort af Folk, der stirrede efter Ilden; dog var der ogsaa mange samlede paa Steder hvor man ikke kunde se noget til Branden, saaledes udfør Løngangen og Vandkunsten. Der var mange Ting paa Tale der: først og fremmest naar Svenskerne vilde begynde deres Angreb; nu i Nat eller først imorgen?

Gert Pyper, Farveren henne paa Vandkunsten, mente nu det vilde gaa an, straks de vare komne i Orden efter Marschen. Hvad skulde de bie efter?

Islandsk Kjøbmand, Erik Lauritzen omme fra Farvergade mente det var saa en vovsom Sag i Nat og Mørke at gribe en fremmed By an hvor En knap vidste hvad der var Landjord og hvad der var Vand.

"Vand!" sagde Gert Farver, "giveste Gud vi vidste selv kuns halv saa god Besked med vore Anstalter som Svensken han veed det! Tal aldrig om det! Han har sine Spioner, har 42 han, der En mindst skulde tro det. Jo! - det veed Borgermester og Raad ogsaa hjærtelig vel, for fra Morgenstunden af har Rodemestrene været rundt i alle Steder og Bebyggelser for at finde hans Spionerere frem; men lur ham om I kan! Svensken er habil, er han, synderlig i den Commerce; det er en naturlig Gave; jeg veed det jo fra mig selv - det er vel nu en halv Snes Aar siden; jeg glemmer ham det aldrig af det Spørgelse ... Indigofarve seer I, hun gjør sort og hun gjør mørkeblaa og hun gjør mellemblaa, ene efter som Bejtsen er; det er Bejtsningen det kommer an paa. Skolde og rette Løddegryden til, det kan hver en Bursch, det er kuns Haandelav om at gjøre, men bejts! - retteligen - det er en Kunstighed. Bejtsen En for stærkt, saa brænder En Garnet eller Tøjet eller hvad det nu er saa det gaar hen og skjørner i alle Traaderne, og bejtsen En for knapt saa kan Farven a-Idrigen holde om En saa farvede med det allerdyrbarste Blaatræ. Se, derfor er Bejtsningen ogsaa en lukt Geheimniss, En intet lærer fra sig - til Ens Søn nok, men aldrig til Gesellerne. Nej, ..."

"Javel Mester Gert", sagde Kjøbmanden, "vel saa, vel saa!"

"Naa", fortsatte Farveren, "som jeg skulde fortælle, saa havde jeg en halv Snes Aar forleden en Bursch, som havde et svensk Kvindfolk til Moder, og han havde nu sat sig fore, han vilde makke ud hvad det var for en Bejtsen jeg brugte til Kanelenbrunt. Men der jeg immer 43 vejer af til Bejtsen for luk te Døre var den Ting jo intet saa bekvem at gribe an. Hvad bitter mig saa det Skarnsmenneske paa I troer? Hør nu kuns! Der er nu saa slemt med store Dyr derhenne paa Kunsten, de skjærer os baade Uld og Tvist, og desformedelst hænger vi immer det, der er flyet til Farvning op under Loftet i store Sejldugssække. Faar han saa ikke det Djevels Gesindeken en af Drengerne til at klynge ham op i en de der Sække og - jeg kommer ind og vejer og

blander og retter til og er halv ved at være til Ende med det, saa skikker det sig saa kunstigen at Krampen tager hans ene Ben der oppe i Sækken og han tager paa at stime og raabe jeg skulde forhjælpe ham ned ... og om jeg hjalp ham! - Død og Verden! men det var og en ret Karnaillestreg han skrev mig der, ja, ja, ja! og saadan er de tilhobe de Svenskere, En kan aldrig tro dem over et Dørtrin."

"Nej, det har I saa Ret i; det er nogle grimme Folk de Svenske," talte Erik Lauritsen, "Ingenting har de at sætte Tænder i naar de er hjemme og kommer de saa en Gang udenværts, saa helmer de aldrig med Bælgen og Svælgen, de er ligesom Fattighusbørn er, de æder baade for nærværendes Sult og for konimendes og forbigangen tillige. Stjæle og rappe til sig, det kan de værre end Ravnefugle og Rakkerfolk; - og saa morderiske de er! det er intet for Ingenting En siger: han har nemt til Kniven som svenske Lasse".
44

"Og saa løsagtige!" faldt Farveren ind, "det skal jo aldrig passere at Rakkeren pidsker en Kvind af By og En spørger sig for, hvad det mon er for en Kreatur, En jo faar til Svar, at det er en svenska Dulle."

"Ja, Menneskens Blod er saa forskjellig, og Dyrenes ogsaa. Svensken han er nu iblandt Folk, hvad Marekattern' er iblandt de uvittige Bæster; der er saadan uterlig Brynde og hastig Ild I hans Livsvædske, at den naturlig' Fornumstighed, som Gud jo har beskjenket alle Mennesken' med, intet kan raade med hans arge Drifter og syndige Begjæringer."

Farveren nikkede nogle Gange ad det, Kjøbmanden fremsatte og sagde saa: "Rigtig, Erik Lauritzen, rigtig; Svensken er af en sær og synderlig Natur, anderlund end som andre Mennesker. Jeg kan immer lugte naar der triner en udenlandsk Person ind til mig i min Bod om han er en Svensker eller et andet Slags Folk. Svensken har saa en ram Lugt ved sig, som Geddebukker eller Fiskelud. Jeg har saa tidt havt mine egne Betænkninger ved den Ting, men det er som I lægger det ud, det er Dunster af hans hidsige og bestialske Vædske, er det."

"Det er da ingen Jærtegn," henkastede en gammel Kone, der stod hos, "om Svensker og Tyrker lugter anderlund end som Kristenfolk gjør."

"Aa, som hun snakker da, Mette Sennopskvind," afbrød Farveren hende, "troer hun Svensken ikke er Kristenfolk?"
45

"I kan jo kalde dem Kristen, Gert Farver, om Jer det gefaller, men Finner og Hedninger og Troldkarle det har aldrig været Kristenfolk efter min Postillebog, og det er da saa sandt som Guld, at det gik saadan til i højsalig Kong Kristians Levetid, den Sinde Svensken laa i Jylland, at et helt Regiment en Nymaanenat, der de allersombest kom gangendes og det lige blev Midnat, rendte fra hverandre som ene Varulver og andet Djævelskab og bisede tudendes omkring, alle Lunder og Moser igjennem og gjorde Ulykke baade paa Folk og Fæmon."

"Men de søger da Kirke om Søndag, veed jeg, og har Præster og Degner ligesom vi har."

"Jo vist! kunde I kuns faa mig det bildt ind! det søger Kirke det Djævelens Pak iligemaade som Hekser de far' til Aftensang naar den Lede holder St. Hans-Messe i Hekkenfjeld. Nej, og de er forgjorte er de og kugelfaste; paa dem bider hverken Lod eller Krud og de har et ondt Øjesyn de halve af dem, eller hvadfor tror I Smaapockern' har grasseret hver den Gang de Helvedes Kumpaner har havt deres forbandede Fødder her i Landet? Svar mig til paa det, Mester Farver! Svar mig til paa det, om I kan!"

Farveren skulde just til at svare, da Erik Lauritzen, som i nogen Tid havde staaet og seet sig urolig omkring, udbrød: "Tys, tys, Gert Pyper, hvad er vel den for en Person, som taP saa prækendes histhenne og Folken' staar saa digt omkring?"
46

De skyndte sig hen til Hobeas og imens berettede Gert Farver, at han skjønnede det var en vis Jesper Kiim, som havde holdt Prædiken i Helliggejstes, men som han havde hørt vellærde Folk sige ikke var saa ret i sin Tro som det hans Salighed og gejstlige Karriere tjenligt var.

Det var en doggeagtig, lille Mand paa en tredive Aar med et langt, glat og sort Haar, bredt Ansigt, tyk, lille Næse, spillende, brune Øjne og røde Læber. Han stod oppe paa en Gadedørstrappe, gestikulerede stærkt og talte hurtigt og fyrigt, men temmelig tykt og læspende.

.... "I det seksogtyvende Kapitel," sagde han, "skriver Evangelisten Matthæus 51-54 saalunde: Og se, een af dem, som vare med Jesu, rakte Haanden ud, og slog den ypperste Præstes Svend, og hug et Øre af hannem. Da sagde Jesus til hannem, stik dit Sværd i sin Sted. Thi hvo som tager Sværdet, han skal omkomme med Sværd. Eller ment' du, at jeg ikke kunde bede min Fader, at han tilskikkede mig mere end tolv Skok Engle? Men hvorlunde skulde -Skriften fuldkommes? Det skal Alt saa gaa til."

"Ja, kjære Landsmænd! det skal Alt saa gaa til. - Nu ligger uden denne Bys ringe Volde og svage Befæstning en almægtig Hob af velberuste Stridsmænd og deres Konge og Krigsøverste haver opladet sin Mund og ladet udgaa Ordre og Befaling til dem, at de med Ild og Sværd, med Paarend og Belejring gjøre 47 sig denne Stad og hvem som er deri, underdan og ganske deres egen."

"Og de, som ere i Staden og se deres Velfart truet og deres Ruin umenneskeligen besluttet, de føre sig i Vaaben, de bringe Fyrmørsere og anden skadelig Krigsgeraad til Voldene og de tiltale sig selver, sigendes: bør det os ikke med blændendes Lue og blanke Sværde at gaa den Fredsforstyrre paa Huden, som plat vil lægge os øde? hvortil haver vel Gud i Himlen opvakt Koradtsighed og Ufrygtagtighed i Mennesken's Bryst, om ikke til slig en Fjende at modstaa og fordærve? Og som Peter den Apostle drage de deres Glavind og ville pludseligen afhugge Malcho hannem hans Øre. Men Jesus siger: stik dit Sværd i sin Sted, thi hvo som tager Sværdet, han skal omkomme med Sværd. Vel maa dette lyde som en underlig Tale for den Vredagtiges Ufornuftstighed og synes en Daarskab for den Hadefuldes useendes Blindhed. Men Ordet er ikke som en Lyd af en Trompete, blot at høre; - ligervis som et Skiberuin, der er ladet med mange gavnlige Ting, saaledes er Ordet ladet med Fornumstighed og Betænkning, thi Ordet er en Mening til Opfattelse og Forstændighed. Derfor lader os udgrandske Ordet og successive fremfinde, hvorlunde det retteligen bør udlægges. - Af hvad Aarsage skal da Sværdet blive i sin Sted og den, der tager Sværdet omkomme med Sværd? Dette er for os at betænke udi trende Poster:

48

"Denne er da den første Post, at Mennesket er en viselig og over al Maade herligen indrettet Mikrokosmos eller, sona det kan udlægges: en Jordlille, en Verden baade af Godt og Ondt; thi er, som Jacob den Apostle siger, alene Tungen en Verden udaf Uret, hvormeget niere er da ikke det ganske Legem' en Verden! baade de begjærendes Øjne, de hastige Fødder og de gribendes Hænder; baade den umættelig' Bug, de bedendes Knæ og de vagtsomme Øren? Og er Legemet en Verden, hvormeget mere er da ikke vor dyr'bare og udødelig' Sjæl en Verden, ja, som en Have fuld af søde og bitre Urter, fuld af de onde Drifters glubendes Vilddyr og af Dydernes hvide Lam? Og er da den, som lægger en saadan Verden øde at agte bedre end en Ildstiftere eller en Voldsmand eller en Marktyv? og I vide, hvad Straf det bør sig en Saadan at lide og udstaa."

Det var nu bleven ganske mørkt og Folkeskaren omkring Prædikanten saaes kun som en stor, sort, sagte bevæget og stadig voksende Masse.

"Den anden Post er denne, at Mennesket er en Mikrotheos, det er: en Afspejling eller Lignelse af Gud den Almægtigste. Og er den, der forgriber sig paa Guds Afbillede, ikke at agte slemmer' end den, der stjæl' Kirkens hellige Kar eller Klæder eller øver Vold mod et Kirkehus? og I vide, hvad Straf det bør sig en Saadan at lide og udstaa."

"Den sidste og tredie Post er denne, at først 49 haver Mennesket Pligter imod sin Gud og er skyldig for hannem ideligen at kæmpe og stride, iført et rent Levnets skinnendes blanke Rustning og omgjordet med Sandhedens skjærendes Glavind. Saadan berust falder det hannem til at stride, en Herrens Stridsmand, sønderrivendes Helvedes Strube og søndertredendes Helvedes Bug. Derfor bør det os at lade den legemlig' Sværd blive i sin, Sted, thi visseligen, vi have nok at bemøde os med den aandelig!"

Fra begge Ender af Gaden saaes nu og da Folk komme, der lyste sig hjem med smaa Haandlygter. Efterhaanden som de stødte paa Forsamlingen, stillede de sig op blandt de Yderste, saa der snart var dannet en bugtet Halvkreds af blinkende Smaalys, der sluktes og lyste op alt som Folk bevægede sig, og nu og da løftedes ogsaa en Lygte i Vejret og lod sit Skjær flakke søgende om paa Husenes hvidtede Mure og mørke Ruder, indtil det fandt Hvile paa Prædikantens alvorlige Ansigt.

"Men hvorledes! tale I i Eders Hjerter, sigendes: skulle vi da overantvorde os selv bunden paa Hænder og Fødder til vor Fjende, til Trældommens og Fornedrelsens bitre Sørgestand? - O! mine Elskelige, I tale ikke saa! thi da er I at regne som dem der men', at Jesus ikke kunde bede sin Fader at han tilskikkede hannem mere end tolv Skok Engle. O! falder ikke udi Mishaab, knurrer ikke i Eders Hjerter mod Herrens Raadslagning og 50 gjører ikke Eders Lever sort imod hans Vilje! Thi den, Herren vil nedslaa, den knuses, den Herren vil oprejse, lever i Tryghed. Og han er den, som haver mange Veje at føre os ud af Farlighedens Ørker og Vildnisse; eller, kan han ikke vende Fjendens Hjærte, eller lod han ikke den Dødsengle gaa. gjennem Sancheribs Lejr, eller have I forgjæet' det røde Havs svælgende Vande eller Kong Pharaos hastige Undergang? .."

Her blev Jesper Kiim afbrudt.

Hoben havde hørt temmelig roligt paa ham; kun ude fra de yderste Rækker havde der nu og da lydt en dæmpet, truende Mumlen. Saa var det Mette Sennopskvindes skarpe Røst skingrede ind imod ham: "Hu, din Helvedesgast! vil du tie den sorte Hund du er! - hør intet paa ham, det er svenske Penge, der tal' udaf hans Mund."

Der blev et Øjeblik ganske stille, men saa brød Larmen løs; Haansord, Eder og Forbandelser skyllede ned over ham. Han forsøgte at tale, men da blev Raabene endnu stærkere og de nærmest ved Trappen trængte truende op imod ham. En hvidhaaret, lille Mand, lige foran, der hele Tiden havde grædt under Talen, stak nu rasende efter ham med sin lange, sølvknappede Stok.

"Ned med ham!" raabtes der, "ned med ham! han skal kalde igjen hvad han har sagt, han skal tilstaa hvad han har faaet for at beføre os. Ned med ham! lad os faa ham her 51 ned til Geständniss! vi skal nok plukke det ud af ham."

"Han skal i Kjælderen, skal han," raabte andre, "han skal i Raadstukjælderen. Lang ham ned! lang ham ned!"

Et Par stærke Karle havde allerede Tag i ham. Den Ulykkelige klamrede sig fast til Trappens Trærækværk; saa spændte de baade det og ham ned paa Gaden, ned blandt Mængden. Han blev modtaget med Spark og Næveslag. Kærlinger rev ham i Haar og Klæder, saa smaa Dreng, der stode med deres Fader i Haanden og saae til, hoppede af Fornøjelse.

"Lad Mette komme frem!" raabtes der bagved, "gaa tilside; tilside! Mette skal tage ham i Forhør."

Mette kom frem. "Vil han tage sin Djævels- Præk i sig igjen? vil han Mester Lurifas?"

"Aldrig, aldrig! En skal adlyde Gud mer' end som Mennesken', som skreven staar."

"Skal En det!" sagde Mette og tog sin Trætøffel af og truede ham med, "men Mennesken' har Trætøfler, har de,,og du est en Satans Soldknægt og intet Vorherres; jeg skal slaa dig, skal jeg, saa din Hjerne skal sidde paa Muren næst herved;" og hun slog ham med Tøffelen.

"Forsynd Jer intet, Mette!" stønnede Magisteren.

"Saa skal da ogsaa den Slemme!" hvinede hun.

52

"Tys, tys," raabtes der, "var Jer, var Jer, og stim ikke saa, her kommer Gyldenløv', Gener allieutenanten!"

En høj Skikkelse red forbi.

"Længe leve Gyldenløv'! den tapre Gyldenløv'," brølede Hoben.

Der svingedes med Hatte og Huer og Raabene vilde aldrig faa Ende. Saa red Skikkelsen bort ad Volden.

Det var Generallieutenant over Militsen, Oberst tilhest og tilfods, Ulrik Christian Gyldenløve, Kongens Halvbroder.

Mængden spredtes, der blev færre og færre, snart kun nogle faa.

"Det er ligegodt kurieus nok," sagde Gert Farver, "her slaar vi Hovedet i Bræk paa den, som tal' om Fredelighed og raaber os hæse for den, som mest er Skyld i Krigen."

"Gud i Vold, Gert Pyper, Gud i Vold og en ønskelig Godnat," sagde Kjøbmanden afbrydende og skyndte sig fra ham.

"Han tænker paa Mettes Tøffel," mumlede Farveren; saa gik ogsaa han.

Henne paa Trappen sad Jesper Kiim alene tilbage og holdt paa sit værkende Hoved og oppe paa Volden gik Vagterne langsomt frem og tilbage, stirrende ud over det mørke Land, hvor Alt var stille, ganske stille, skjøndt Tusinder af Fjender laa derude.